

### دانشگاه تهران پردیس دانشکدههای فنی دانشکده مهندسی برق و کامپیوتر



# توضیح خطا در شبکههای مبتنی بر نرمافزار با استفاده از استدلال مبتنی بر علیت

پایاننامه برای دریافت درجهٔ کارشناسی ارشد در رشتهٔ مهندسی کامپیوتر گرایش نرمافزار

اميرحسين صيحاني

اساتيد راهنما

دکتر حسین حجت و دکتر محمدرضا موسوی

## چکیده

واژگان کلیدی

# فهرست مطالب

مقدمه	فصل ۱:
تعاریف و دانش پیشزمینه ۵	فصل ۲:
مقدمه	1.7
شبکههای مبتنی بر نرمافزار	۲.۲
نتكت	٣.٢
۱.۳.۲ دستور زبان نت کت	
۲.۳.۲ معنای نتکت	
۳.۳.۲ توصیف رفتار شبکه با نتکت	
۴.۳.۲ درستی سنجی برنامه های نت کت	
نتکت پویا	4.7
۱.۴.۲ دستور زبان نت کت پویا	
۲.۴.۲ معنای عملیاتی نت کت پویا	
۳.۴.۲ توصیف برنامه ها در نت کت پویا	
ساختمان رويداد	۵.۲
مدل علی	۶.۲
۱.۶.۲ علت واقعی	
۲.۶.۲ پیدا کردن علت واقعی در مسائل	
م و رای با کارهای بیشت	و رسي
مروری بر کارهای بیشین	فصبار ١:

1.7	مقدمه	۲٧.
فصل ۴:	روش و راه حل پیشنهادی	79
1.4	مقلمه	۲٩.
7.4	معنای عبارات نتکت پویا در قالب ساختمان رویداد	۲٩.
	۱.۲.۴ ترکیب ساختمان رویدادهای برچسبدار	٣١
	۲.۲.۴ معنای عبارات نتکت پویا در قالب ساختمان رویداد برچسبدار	٣٣
٣.۴	مدل على براى ساختمان رويداد	44.
فصل ۵:	نتا <b>يج</b> نتايج	٣٧
١.۵	مقلمه	٣٧.
۲.۵	آنالیز ویژگیهای شبکه	٣٧.
	١.٢.٥ ليست سياه	٣٨
فصل ۶:	جمعهبندی و کارهای آینده	41
1.8	مقدمه	۴١.
مراجع		اول
واژەنامەً فا	نارسی به انگلیسی	سوم
واژەنامة ان	نگلیسی به فارسی	پنجم

## فهرست کارهای باقیمانده

فصل ۱ مقدمه

## فصل ۲

## تعاریف و دانش پیش زمینه

#### ۱.۲ مقدمه

در این فصل مفاهیم مورد نیاز و استفاده در این پروژه مورد بررسی قرار می گیرند. این فصل شامل ۵ بخش است. ابتدا مفاهیم کلی شبکههای مبتنی بر نرمافزار بررسی می شوند. سپس زبانهای نتکت ۱ و نتکت پویا ۲ که زبانهای مورد استفاده در این تحقیق هستند شرح داده می شوند. در ادامه تعاریف اولیه ساختمان رویداد ۳ که به عنوان معنای زبان مورد استفاده در این تحقیق استفاده می شود شرح داده می شود. در بخش آخر مدل علی ۴ که در این تحقیق برای پیدا کردن علت واقعی خطا مورد استفاده قرار می گیرد توصیف شده است.

### ۲.۲ شبکههای مبتنی بر نرمافزار

شبکههای کامپیوتری یکی از زیرساختهای حیاتی سیستمهای کامپیوتری هستند. با وجود اینکه نیازمندیهای این شبکهها بسیار بیشتر و پیشرفته تر نسبت به گذشته شده است تکنیکها و متدهای مدیریت و ساخت آنها همچنان مانند گذشته است. این مساله مدیریت آنها را در استفادههای امروزی پیچیده و مستعد خطا میکند.

<sup>&</sup>lt;sup>1</sup>NetKAT

<sup>&</sup>lt;sup>2</sup>DvNetKAT

<sup>&</sup>lt;sup>3</sup>Event Structure

<sup>&</sup>lt;sup>4</sup>Causal Model

حتی شرکتهای بزرگی مانند ، Amazon Github یا GoDaddy مرتبا مشکلاتی در شبکههای خود پیدا می کنند [۳] . شبکههای مبتنی بر نرمافزار <sup>۵</sup> یک پارادایم جدید برای طراحی و پیادهسازی شبکههای کامپیوتری هستند که علاوه بر اینکه مدیریت و درستی سنجی آنها را با روشهای اصولی تر امکان پذیر می کنند، انعطاف بالایی هم دارند. به صورت خلاصه در یک شبکهی مبتنی بر نرمافزار رفتارهای کنترلی (تغییر و به روز رسانی قوانین ارسال ۶) از عناصر شبکه مانند سوییچها یا روترها جدا می شوند و توسط یک کنترل کننده ی مرکزی انجام می شوند. به عنوان مثال در زبان OpenFlow [۶] رفتار سوییچهای شبکه توسط تعدادی قانون به شکل تطبیق و اجرا توصیف می شوند. قوانینی به این شکل ابتدا بررسی می کنند که بسته با قانون تطابق داشته باشد و اگر تطابق داشت عملیات توصیف شده در قانون اجرا می شود. با ساده شدن عناصر شبکه، تمامی به روزرسانی ها و تغییرهای لازم در شبکه توسط یک کنترل کننده مرکزی انجام می شود. متمرکز شدن رفتار کنترلی سیستم باعث می شود تا استدلال و درستی سنجی در مورد رفتار شبکه آسان تر شود.

#### ۳.۲ نتکت

نتکت ۷، یک زبان برای توصیف شبکههای مبتنی بر نرمافزار است [۱]. این زبان با وجود دستور زبان ۸ ساده ای که دارد، بر اساس KAT [۵] بنا شده و به همین دلیل یک سیستم معادلاتی صحیح و کامل ۹ دارد. این سیستم معادلاتی کمک میکند تا با استفاده از روشهای جبری و اثبات تساوی برنامههای توصیف شده در این زبان، در مورد آنها استدلال کرد.

<sup>&</sup>lt;sup>5</sup>Software Defined Network

<sup>&</sup>lt;sup>6</sup>Forwarding Rule

<sup>&</sup>lt;sup>7</sup>NetKAT

<sup>&</sup>lt;sup>8</sup>Syntax

<sup>&</sup>lt;sup>9</sup>Sound and Complete

#### ۱.۳.۲ دستور زبان نتکت

در نتکت هر بسته  $f_1, f_2, ..., f_n$  به اعداد طبیعی با در نتکت هر بسته  $f_1, f_2, ..., f_n$  به اعداد طبیعی با تعداد ارقام ثابت در نظر گرفته می شود. آی پی ۱۱ های مبدا و مقصد، نوع بسته، پورت ۱۲ های مبدا و مقصد مثالهایی از این فیلدها هستند. دستور زبان نتکت به صورت زیر تعریف می شود:

$$a, b ::= 1|0|f = n|a + b|a \cdot b| \neg a$$
$$p, q ::= a|f \leftarrow n|p + q|p \cdot q|p^*|dup$$

#### ۲.۳.۲ معنای نتکت

برای اینکه امکان استدلال در مورد مسیرهای طی شده توسط یک بسته در شبکه وجود داشته باشد، از مفهومی به نام تاریخچهی بسته ۱۳ استفاده می شود. هر تاریخچهی بسته، یک دنباله از بسته ها است که بسته نخست دنباله، به عنوان بستهی فعلی در نظر گرفته می شود. به صورت شهودی عبارت های ۱ و ۰ به ترتیب به معنای عبور دادن و رها کردن  $^{10}$  بدون شرط بسته هستند. عبارت f=n در صورتی بسته را عبور می دهد که مقدار فیلد f آن fبرابر با n باشد. عبارت  $f \leftarrow n$  مقدار n را به فیلد f بسته اختصاص می دهد. عبارتهای dup باعث می شوند تا یک کیبی از بسته ی فعلی ایجاد شود و به تاریخچه ی بسته ها اضافه شود. این عبارات در رفتار شبکه تاثیری ندارند اما امکان استدلال در مورد تمامی تغییرات ایجاد شده در حین جابهجایی بسته در شبکه را فراهم میسازند. به

<sup>&</sup>lt;sup>10</sup>Packet

 $<sup>^{11}</sup>$ IP

<sup>&</sup>lt;sup>12</sup>Port

<sup>&</sup>lt;sup>13</sup>Packet History

<sup>&</sup>lt;sup>14</sup>Forward

<sup>&</sup>lt;sup>15</sup>Drop

صورت دقیق، معنای هر عبارت ۱۶ نت کت با استفاده از معادلات زیر تعریف می شود:

$$[\![p]\!]H \in \mathcal{P}(H)$$

$$[\![1]\!]h \triangleq \{h\} \}$$

$$[\![0]\!]h \triangleq \{\} \}$$

$$[\![f = n]\!](pk :: h) \triangleq \begin{cases} \{pk :: h\} & \text{if } pk.f = n \\ \{\} & \text{otherwise} \end{cases}$$

$$[\![f = n]\!](pk :: h) \triangleq \{h\} \setminus (\{a\}h)$$

$$\{f \leftarrow n\}(pk :: h) \triangleq \{pk[f := n] :: h\}$$

$$[\![p + q]\!]h \triangleq [\![p]\!]h \cup [\![q]\!]h$$

$$[\![p \cdot q]\!]h \triangleq ([\![p]\!] \bullet [\![q]\!])h$$

$$[\![p^*]\!]h \triangleq ([\![p]\!] \bullet [\![q]\!])h$$

$$[\![p^*]\!]h \triangleq \{h\} \}$$

$$F^{0}h \triangleq \{h\}$$

$$F^{i+1}h \triangleq ([\![p]\!] \bullet F^{i})h$$

$$(f \bullet g)x \triangleq \bigcup \{g(y)|y \in f(x)\}$$

$$[\![dup]\!](pk :: h) \triangleq \{pk :: (pk :: h)\}$$

<sup>&</sup>lt;sup>16</sup>Expression

نت کت علاوه بر اصول موضوعهی ۱۲ KAT اصول موضوعهی زیر را هم شامل می شود تا دستگاه معادلاتی صحیح و کامل ۱۸ داشته باشد:

$$f \leftarrow n \cdot f' \leftarrow n' \equiv f' \leftarrow n' \cdot f \leftarrow n, \text{ if } f \neq f'$$
 (1.7)

$$f \leftarrow n \cdot f' = n' \equiv f' = n' \cdot f \leftarrow n, \text{ if } f \neq f'$$
 (Y.Y)

$$dup \cdot f = n \equiv f = n \cdot dup \tag{\text{$\Upsilon$.$Y}}$$

$$f \leftarrow n \cdot f = n \equiv f \leftarrow n \tag{(4.1)}$$

$$f = n \cdot f \leftarrow n \equiv f = n \tag{(a.7)}$$

$$f \leftarrow n \cdot f \leftarrow n' \equiv f \leftarrow n' \tag{9.7}$$

$$f = n \cdot f = n' \equiv 0, \text{ if } n \neq n' \tag{V.Y}$$

$$\Sigma_i f = i \equiv 1 \tag{A.Y}$$

اصلهای ۲۰۲،۲۰۲،۲۰۲ خواص جابه جایی ۱۹ عملیاتها را بیان می کنند. اصل ۴۰۲ بیان می کند که اختصاص مقدار n به یک فیلد و سپس فیلتر کردن بر روی این فیلد با همین مقدار معادل با عملیات اختصاص ۲۰۰ به تنهایی است. مشابه همین اصل برای یک فیلتر و سپس یک اختصاص هم در اصل ۵۰۲ مشخص شده. اصل ۶۰۲ بیان می کند که در دنبالهای از اختصاص مقادیر به یک فیلد مشخص، تنها آخرین اختصاص تاثیر دارد. در اصل ۷۰۲ مشخص شده است که مقدار یک فیلد نمی تواند دو مقدار متفاوت داشته باشد. در نهایت اصل ۸۰۲ بیان می کند که عملیات مجموع فیلترها به ازای هر مقدار ممکن برای یک فیلد مشخص برابر عنصر همانی ۱۲ است.

#### ۳.۳.۲ توصیف رفتار شبکه با نتکت

در ادامه نحوهی توصیف یک شبکه با استفاده از نتکت بیان می شود. در شکل ۱.۲ شبکه شامل دو سوییچ

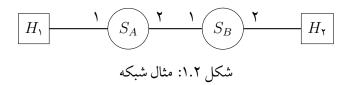
<sup>&</sup>lt;sup>17</sup>Axiom

<sup>&</sup>lt;sup>18</sup>Sound and Complete

<sup>&</sup>lt;sup>19</sup>Commutative

<sup>&</sup>lt;sup>20</sup>Assignment

<sup>&</sup>lt;sup>21</sup>Identity



A ۲۲ و B و دو هاست T می باشد. هر سوییچ دو پورت دارد که با شماره های ۱ و ۲ مشخص شده اند. در این شبکه هدف این است که امکان جابه جایی همه ی بسته ها به غیر از بسته هایی که از نوع SSH هستند و جود داشته باشد. عبارت نت کت زیر را در نظر بگیرید:

$$p \triangleq (dst = H_1 \cdot pt \leftarrow 1) + (dst = H_2 \cdot pt \leftarrow 2)$$

این عبارت همهی بسته هایی که مقصد آن ها هاست ۱ باشد را به پورت ۱ و همهی بسته هایی که مقصد آن ها هاست ۲ باشد را به پورت شماره ۲ می فرستد. این سیاست ۲۴ به سادگی رفتار سوییچها را در نت کت تعریف می کند. در ادامه می توان با اضافه کردن یک فیلتر به این عبارت، ویژگی دسترسی کنترل ۲۵ را به این سیاست اضافه کرد تا همهی بسته های از نوع SSH رها شوند:

$$p_{AC} \triangleq \neg(typ = SSH) \cdot p$$

اما استفاده از عبارت بالا به تنهایی برای توصیف رفتار شبکه شکل ۱.۲ کافی نیست. برای تکمیل این عبارت لازم است تا رفتار تو پولوژی شبکه هم به آن افزوده شود. در نت کت تو پولوژی شبکه به عنوان یک گراف جهتدار در نظر گرفته می شود و رفتار آن در قالب اجتماع رفتار هر یک از پیوندهای ۲۰ آن توصیف می شود. برای شبکه ی

<sup>&</sup>lt;sup>22</sup>Switch

<sup>&</sup>lt;sup>23</sup>Host

<sup>&</sup>lt;sup>24</sup>Policy

<sup>&</sup>lt;sup>25</sup>Access Control

<sup>&</sup>lt;sup>26</sup>Topology

<sup>&</sup>lt;sup>27</sup>Link

شکل ۱.۲ می توان از عبارت زیر برای توصیف تو پولوژی شبکه استفاده کرد:

$$t \triangleq (sw = A \cdot pt = 2 \cdot sw \leftarrow B \cdot pt \leftarrow 1) +$$

$$(sw = b \cdot pt = 1 \cdot sw \leftarrow A \cdot pt \leftarrow 2) +$$

$$(sw = b \cdot pt = 2)$$

در نت کت در صورتی که سیاست و توپولوژی شبکه در قالب عبارتهایی توصیف شده باشند، رفتار کل شبکه در واقع دنبالهای از اعمال این عبارتها به صورت یکی در میان است. به عنوان مثال در شکل ۱.۲ یک بسته از هاست ۱ ابتدا توسط سوییچ A پردازش شده، سپس روی لینک بین دو سوییچ جا به جا می شود و در نهایت توسط سوییچ B پردازش می شود. در نت کت می توان این رفتار را به صورت  $p_{AC} \cdot t \cdot p_{AC}$  توصیف کرد. با استفاده از همین شهود، رفتار کل شبکه را می توان در قالب عبارت زیر توصیف کرد:

$$(p_{AC} \cdot t)^*$$

در توصیف بالا فرض شده است که بسته ها می توانند به هر طریق ممکن وارد شبکه و از آن خارج شوند، اما این رفتار همیشه مورد قبول نیست. به عنوان مثال در شبکه شکل ۱.۲ اگر مکان های ورودی و خروجی شبکه را در قالب عبارت زیر توصیف کنیم:

$$e \triangleq sw = A \cdot port = 1 \lor sw = B \cdot port = 2$$

می توانیم رفتار انتها به انتهای ۲۸ شبکه را به شکل زیر توصیف کنیم:

$$p_{net} \triangleq e \cdot (p_{AC} \cdot t)^* e$$

در حالت کلی تر، نیازی به توصیف ورودی و خروجی های شبکه در قالب یک عبارت نیست. پس اگر فرض شود که مکان های ورودی شبکه توسط عبارت in و مکان های خروجی شبکه در قالب عبارت out توصیف شده باشند،

<sup>&</sup>lt;sup>28</sup>End to End

رفتار یک شبکه در نتکت به صورت زیر تعریف می شود:

$$in \cdot (p \cdot t)^* \cdot out$$

که عبارت p سیاست شبکه و عبارت t تو بولوژی شبکه است.

#### ۴.۳.۲ درستی سنجی برنامه های نت کت

درستی سنجی یک شبکه و بررسی خواص آن در نتکت با استفاده از بررسی تساوی عبارت یک شبکه با عبارتهای دیگر انجام می شود. به عنوان مثال در شبکهی شکل ۱.۲ برای بررسی اینکه همهی بسته ها با نوع SSH از هاست ۱ رها می شوند کافی است تا تساوی زیر را ثابت کنیم:

$$\begin{pmatrix} type = SSH \cdot sw = A \cdot pt = 1 \cdot \\ (p_{AC} \cdot t)^* \cdot \\ sw = B \cdot pt = 2 \end{pmatrix} \equiv 0$$

از طرفی برای بررسی یک خاصیت در شبکه، مثلا امکان فرستاده شدن همهی بسته هایی که از نوع SSH نیستند از هاست ۱ به هاست ۲ می توان به جای بررسی تساوی دو عبارت از نامساوی  $p \leq q$  استفاده کرد. این نامساوی که خلاصه شده ی تساوی  $q \equiv q$  است. بنابراین می کند که رفتار عبارت q بخشی از رفتار عبارت q است. بنابراین برای بررسی این مساله که شبکه ی شکل 1.7 بسته های غیر SSH از هاست 1 را عبور می دهد کافی است تا درستی نامعادلهی زیر را بررسی کرد:

$$\begin{pmatrix} \neg(type = SSH) \cdot sw = A \cdot pt = 1 \cdot \\ sw \leftarrow B \cdot pt \leftarrow 2 \end{pmatrix} \leq (p_{AC} \cdot t)^*$$

### ۴.۲ نتکت پویا

نککت پویا ۲۹ برای رفع برخی از کاستی های نتکت ارائه شده است [۲]. به صورت دقیق تر نتکت پویا، امکان توصیف به روز رسانی سیاست های شبکه و همچنین رفتار شبکه در مقابل چندین بسته را ممکن می سازد.

#### ۱.۴.۲ دستور زبان نت کت یویا

در نت کت پویا، از رفتار انتها به انتهای توصیفهای شبکه در قالب عبارتهای نت کت استفاده می شود. به همین منظور سینتکس نت کت یویا به صورت زیر تعریف می شود:

 $N ::= \operatorname{NetKAT}^{-dup}$   $D ::= \bot |N; D| x ? N; D| x ! N; D| D \parallel DD \oplus D| X$   $X \triangleq D$ 

در سینتکس بالا NetKAT $^{-dup}$  قسمتی از زبان نت کت است که عبارتهای dup از آن حذف شده است. عبارتهای dup در توصیفهای نت کت تاثیری در رفتار یک عبارت ندارند و هدف از استفاده از آنها ثبت یک اثر از هر بسته پس از پردازش توسط یکی از عناصر شبکه است و امکان استدلال بر روی رفتار شبکه را ممکن می سازد. با توجه به این که در نت کت پویا رفتار انتها به انتهای یک عبارت نت کت مورد استفاده است، عبارت dup از دستور زبان کنار گذاشته شده است. نت کت پویا یک لیست از بستههای ورودی را پردازش می کند و یک لیست از مجموعه ی بستههای خروجی تولید می کند. اپراتور ترکیب متوالی N; D باعث می شود که یک بسته از لیست بستههای ورودی توسط سیاست N پردازش شود و سپس بسته ی توسط عبارت D پردازش شود. در نت کت پویا امکان ارتباط توسط عبارتهایی به شکل N!x و n توصیف می شوند که به ترتیب ارسال و دریافت یک عبارت نت کت را روی کانال n توصیف می کنند. ترکیب موازی n دو عبارت توسط n توصیف می شوند. در نهایت رفتارهای غیرقطعی n توصیف می کنند. ترکیب موازی n در نهایت رفتارهای غیرقطعی n توصیف عبارتهایی به شکل n و n توصیف می شوند.

<sup>&</sup>lt;sup>29</sup>DvNetKAT

<sup>&</sup>lt;sup>30</sup>Sequential Composition

<sup>&</sup>lt;sup>31</sup>Parallel Composition

<sup>&</sup>lt;sup>32</sup>Non-Deterministic

#### ۲.۴.۲ معنای عملیاتی نتکت یویا

معنای عملیاتی  $^{""}$  نت کت پویا با استفاده از عبارتهایی به شکل (d,H,H') تعریف می شوند که d عبارت نت کت پویا فعلی است، d لیست بستههایی که در ادامه باید پردازش شوند و H' لیست بستههایی است که به صورت موفقیت آمیز توسط شبکه پردازش شده اند. در اینجا فرض می شود که  $F = \{f_1,...,f_n\}$  یک مجموعه از فیلدهای بسته ها است. یک بسته به شکل یک تابع  $F \to \mathbb{N}$  توصیف می شود. برای یک بسته مانند  $\sigma$  تساوی از فیلدهای بستهها است. یک بسته به شکل یک تابع  $\sigma$  برابر با  $\sigma$  است. یک لیست خالی از بستهها با  $\sigma$  نمایش داده می شود. اگر  $\sigma$  نیان می کند که مقدار فیلد  $\sigma$  در بسته  $\sigma$  برابر با  $\sigma$  است که حاصل از اضافه کردن بسته  $\sigma$  به ابتدای لیست به دست می آید. بر چسب هر قانون که با  $\sigma$  مشخص می شود به صورت یکی از شکل های  $\sigma$  به صورت همگام  $\sigma$  است. قوانین  $\sigma$  به معنی انجام شدن  $\sigma$  به صورت همگام  $\sigma$  است. قوانین توانین می شود که  $\sigma$  به معنی انجام شدن  $\sigma$  به صورت همگام  $\sigma$  است. قوانین

<sup>&</sup>lt;sup>33</sup>Operational Seamntic

<sup>&</sup>lt;sup>34</sup>Synchronized

زیر معنای عملیاتی نتکت پویا را تعریف میکنند:

$$(cpol_{\underline{\cdot}}) \xrightarrow{\sigma' \in \llbracket p \rrbracket (\sigma :: \langle \rangle)} (p; q, \sigma :: H, H') \xrightarrow{(\sigma, \sigma')} (q, H, \sigma' :: H')$$

$$(cpol_X)\frac{(p, H_0, H_1) \xrightarrow{\gamma} (p', H_0', H_1')}{(X, H_0, H_1) \xrightarrow{\gamma} (p', H_0', H_1')} X \triangleq p$$

$$(1 \circ . \Upsilon)$$

$$(cpol_{\underline{\phantom{A}}}) \xrightarrow{(p, H_0, H'_0)} \xrightarrow{\gamma} (p', H_1, H'_1) \xrightarrow{(p \oplus q, H_0, H'_0)} \xrightarrow{\gamma} (p', H_1, H'_1)$$

$$(11.7)$$

$$(cpol_{\oplus}_{-})\frac{(q, H_0, H'_0) \xrightarrow{\gamma} (q', H_1, H'_1)}{(p \oplus q, H_0, H'_0) \xrightarrow{\gamma} (p', H_1, H'_1)}$$

$$(17.7)$$

$$(cpol_{\parallel}) \frac{(p, H_0, H'_0) \xrightarrow{\gamma} (p', H_1, H'_1)}{(p \parallel q, H_0, H'_0) \xrightarrow{\gamma} (p' \parallel q, H_1, H'_1)}$$

$$(17.7)$$

$$(cpol_{\parallel_{-}})\frac{(q, H_0, H'_0) \xrightarrow{\gamma} (q', H_1, H'_1)}{(p \parallel q, H_0, H'_0) \xrightarrow{\gamma} (p \parallel q', H_1, H'_1)} \tag{14.7}$$

$$(cpol_?) \xrightarrow{} (x?p;q,H,H') \xrightarrow{x?p} (q,H,H')$$
 (10.1)

$$(cpol_!) \frac{}{(x!p;q,H,H') \xrightarrow{x!p} (q,H,H')}$$
 (19.7)

$$(cpol_{!?}) \xrightarrow{(q, H, H') \xrightarrow{x!p} (q', H, H')(s, H, H') \xrightarrow{x?p} (s', H, H')} (1V.7)$$

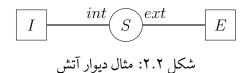
$$(q \parallel, H, H') \xrightarrow{rcfg(x,p)} (q' \parallel s', H, H')$$

$$(cpol_{?!}) \xrightarrow{(q, H, H') \xrightarrow{x?p} (q', H, H')(s, H, H') \xrightarrow{x!p} (s', H, H')} (1A.7)$$

$$(q \parallel, H, H') \xrightarrow{rcfg(x,p)} (q' \parallel s', H, H')$$

قانون ۹.۲ انجام یک عملیات مانند  $(\sigma, \sigma')$  که به معنای پردازش بسته ی ابتدایی لیست ورودی توسط عبارت p و افزودن خروجی حاصل از آن مانند  $\sigma'$  به لیست خروجی است را مشخص می کند. قانون ۱۰.۲ بیان می کند که رفتار متغیر X که برابر با عبارت p است معادل با رفتار عبارت p است. قوانین ۱۱.۲ و ۱۲.۲ رفتار غیرقطعی را توصیف می کنند. قوانین ۱۳.۲ و ۱۴.۲ رفتار دو عبارت موازی را توصیف می کنند. قوانین ۱۵.۲ و ۱۶.۲ مشخص می کنند که ارسال یا دریافت پیام در نت کت پویا پردازشی روی بسته ها انجام نمی دهد. در نهایت همگام سازی  $\sigma''$  ارسال و دریافت پیام توسط قوانین ۱۵.۲ و ۱۶.۲ توصیف شده است.

<sup>&</sup>lt;sup>35</sup>Synchronization



#### ۳.۴.۲ توصیف برنامهها در نتکت پویا

در ادامه چگونگی توصیف یک دیوار آتش <sup>۳۶</sup> وابسته به حالت <sup>۳۷</sup> با استفاده از نتکت پویا بیان می شود. شبکه ی شکل ۲.۲ را در نظر بگیرید. در این شبکه هدف این است که امکان ارتباط از داخل شبکه به بیرون فراهم باشد ولی امکان ارسال بسته از خارج شبکه ممکن نباشد. اما زمانی که یک بسته به خارج شبکه ارسال شد، دیوار آتش باید اجازه ی عبور بسته ها از بیرون را بدهد تا پاسخ بسته ها دریافت شوند. برای توصیف این شبکه می توان از عبارت نت کت پویای زیر استفاده کرد:

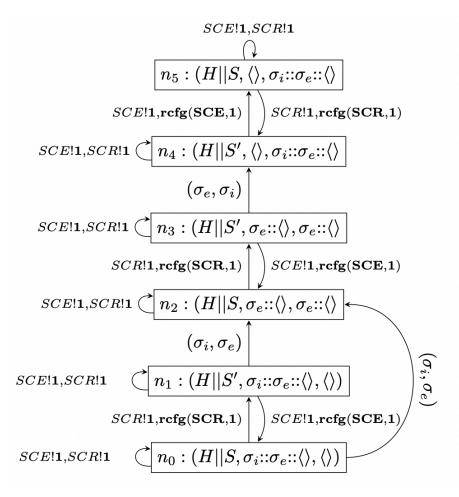
$$Host \triangleq secConReq!1; Host \oplus secConEnd!1; Host$$
 $Switch \triangleq (port = int) \cdot (port \leftarrow ext); Switch \oplus$ 
 $(port = ext) \cdot 0; Switch \oplus$ 
 $secConReq?1; Switch'$ 
 $Switch' \triangleq (port = int) \cdot (port \leftarrow ext); Switch' \oplus$ 
 $(port = ext) \cdot (port \leftarrow int); Switch' \oplus$ 
 $secConEnd?1; Switch$ 
 $Init \triangleq Host \parallel Switch$ 

در این توصیف عملیات secConReq برای شروع ارتباط امن و secConEnd برای خاتمه ی ارتباط امن در نظر گرفته شده است. بنابراین برنامه ی سوییچ پس از دریافت پیام برای شروع ارتباط امن تبدیل به برنامه ی Switch' می شود که در آن اجازه ی ارسال بسته از پورت خارجی به پورت داخلی را می دهد. پس از دریافت پیام برای خاتمه ی ارتباط امن، برنامه به حالت اولیه ی خود بر می گردد و دوباره تمامی بسته های ورودی از پورت خارجی

<sup>&</sup>lt;sup>36</sup>Firewall

<sup>&</sup>lt;sup>37</sup>Stateful

را رها می کند. در نهایت رفتار کل شبکه با استفاده از ترکیب موازی یک هاست و یک سوییچ در حالت اولیه خود توصیف می شود. نمودار نمایش داده شده در شکل ۳.۲ سیستم انتقال بر چسبدار <sup>۲۸</sup> این شبکه را در حالتی



شکل ۳.۲: سیستم انتقال برچسبدار برای شبکهی دیوار آتش

که یک بسته روی پورت ورودی و یک بسته روی پورت خروجی شبکه وجود دارد نشان می دهد. همانطور که در نمودار مشخص است، عملیات  $(\sigma_e, \sigma_i)$  که به معنای ارسال بسته از پورت ورودی به پورت خروجی است تنها در refg(SCR, 1) یا SCR یا SCR یا آن یکی از عملیات های SCR یا یا انجام شده باشند. بنابراین در این حالت شبکه تنها در صورتی که بسته خارجی را به داخل ارسال می کند که پیش از آن پیام آغاز ارتباط امن دریافت کرده باشد.

<sup>&</sup>lt;sup>38</sup>Labeled Transition System

#### ۵.۲ ساختمان رویداد

ساختمان رویداد <sup>۳۹</sup> [۸] یک مدل محاسباتی <sup>۴۰</sup> غیر جایگذاری شده <sup>۴۱</sup> برای پردازه های همروند <sup>۴۱</sup> است. در این مدل، برخلاف مدل های جایگذاری شده <sup>۴۳</sup> مانند سیستمانتقال که همروندی پردازه های موازی با انتخاب غیرقطعی مدل می شود، همروندی پردازه ها به صورت صریح در مدل توصیف می شوند.

تعریف ۱.۵.۲. ساختمان رویداد یک ساختمان رویداد یک سهتایی  $(E, \#, \vdash)$  است که در آن:

- است یک مجموعه از رویدادها است E .۱
- ۲. # رابطهی تعارض  $^{**}$ ، یک رابطهی دودویی متقارن و غیربازتابی بر روی مجموعهی E است
  - برابطه ی فعال سازی  $^{40}$  است که شرط زیر را برقرار می کند:  $\leftarrow Con \times E$  .۳

$$X \vdash e \land X \subseteq Y \in Con \Rightarrow Y \vdash e$$

در رابطهی بالا *Con* زیرمجموعهای از مجموعهی توانی رویدادها است که اعضای آن فاقد تعارض باشند. به صورت دقیق تر داریم:

$$Con = \{X \subseteq E | \forall e, e' \in X. \neg (e \# e')\}$$

تعریف ۲.۵.۲. به ازای هر ساختمان رویداد، میتوانیم رابطهی فعالسازی مینیمال را به صورت زیر تعریف کنیم:

$$X \vdash_{min} e \iff X \vdash e \land (\forall Y \subseteq X.Y \vdash e \Rightarrow Y = X)$$

<sup>&</sup>lt;sup>39</sup>Event Structure

<sup>&</sup>lt;sup>40</sup>Computational Model

<sup>&</sup>lt;sup>41</sup>Non-Interleaving

<sup>&</sup>lt;sup>42</sup>Concurrent

<sup>&</sup>lt;sup>43</sup>Interleaving

<sup>&</sup>lt;sup>44</sup>Conflict

<sup>&</sup>lt;sup>45</sup>Enabling

همچنین در هر ساختمان رویدادی شرط زیر برقرار است:

$$Y \vdash e \Rightarrow \exists X \subseteq Y.X \vdash_{min} e$$

برای مشخص کردن وضعیت یک سیتم در هر لحظه از مفهومی به نام پیکربندی ۴۶ استفاده می شود و و یک مجموعه شامل رویدادهایی است که تا آن لحظه در سیستم رخ دادهاند.

تعریف ۳.۵.۲. اگر  $(E=(E,\#,\vdash)$  یک ساختمان رویداد باشد، یک پیکربندی آن یک زیرمجموعه از رویدادها  $x\subseteq E$  است که شرایط زیر را داشته باشد:

 $x \in Con$  .

$$\forall e \in x \exists e_{\cdot}, ..., e_n \in x.e_n = e \& \forall i \leq n.\{e_{\cdot}, ..., e_{i-1}\} \vdash e_i$$
 .Y

مجموعهی همهی پیکربندیهای یک ساختمان رویداد مانند E با E نمایش داده می شود.

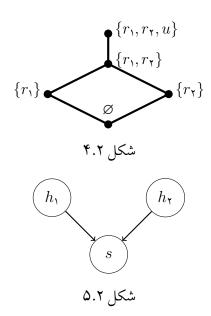
شبکهی موجود در شکل ۵.۲ را در نظر بگیرید. در این شبکه دو هاست ۱ و ۲ به صورت همروند یک بسته را به سوییچ ارسال میکنند. این بسته ها شامل اطلاعات برای به روزرسانی مسیرهای دیگر در شبکه هستند، بنابراین سوییچ پس از دریافت هر دوی این بسته ها آن ها را پردازش کرده و مسیرهای خود را به روزرسانی میکند. برای مدل کردن این شبکه می توانیم از یک ساختمان رویداد به صورت زیر استفاده کنیم:

$$\mathbf{E} = (\{r_1, r_2, u\}, \emptyset, \{(\emptyset, r_1), (\emptyset, r_2), (\{r_1, r_2\}, u)\})$$

در این ساختمان رویداد، رویدادها به ترتیب دریافت یک بسته از هاست ۱، دریافت یک بسته از هاست ۲ و به روز رسانی سوییچ را مدل میکنند. یکی از روشهای رسم نمودار برای ساختمان رویداد، رسم نمودار هس ۲۷ برای مجموعه ییکربندیهای این ساختمان رویداد بر اساس رابطهی زیرمجموعه است. برای مثالی که بیان شد می توان نموداری مطابق شکل ۴.۲ را رسم کرد.

<sup>&</sup>lt;sup>46</sup>Configuration

<sup>&</sup>lt;sup>47</sup>Hasse



#### ۶.۲ مدل علی

پیدا کردن تعریفی برای علت واقعی <sup>۱۸</sup> مبحثی است که مورد مطالعه و تحقیق بسیاری قرار گرفته است. این مساله به طور خاص در متون فلسفه مورد توجه قرار گرفته است. یکی از تعاریف علت واقعی که مورد توجه بسیاری قراری گرفته است، تعریفی مبتنی بر وابستگی خلاف واقع ۱۹ است. مطابق این تعریف، رویداد الف علت رویداد ب هم اتفاق نیافتند. در اینجا اتفاق نیفتادن رویداد الف خلاف واقع است، چون در سناریوی واقعی (سناریو ای که واقعا اتفاق افتاده و مشاهده اتفاق نیفتادن رویداد الف اتفاق افتاده و مشاهده شده است) رویداد الف اتفاق افتاده است و در نظر گرفتن شرایطی که در آن رویداد الف اتفاق نیفتاده باشد بر خلاف واقعیت موجود است. اما این مدل به تنهایی امکان پیدا کردن علت مناسب را در همهی موارد ندارد. به عنوان مثال سناریوی زیر را در نظر بگیرید که در آن سارا و بهرام هر کدام یک سنگ را برداشته و به سمت یک بطری شیشه ای پرتاب می کنند. در این سناریو واضح است که پرتاب سنگ توسط سارا علت شکسته شدن بطری است. فرض کنید بخواهیم از علیت مبتنی بر خلاف واقع برای پیدا کردن این علت استفاده کنیم. بنابراین باید شرایطی را در نظر بگیریم که سارا سنگ خود را پرتاب نکند. اما مشکل اینجاست که در این شرایط همچنان بطری شکسته می شود، بگیریم که سارا سنگ خود را پرتاب نکند. اما مشکل اینجاست که در این شرایط همچنان بطری شکسته می شود، چون اگر سارا سنگ خود را پرتاب نکند. اما مشکل اینجاست که در این شرایط همچنان بطری شکسته می شود،

<sup>&</sup>lt;sup>48</sup>Actual Cause

<sup>&</sup>lt;sup>49</sup>Counterfactual

به بطری برخورد کرده و آن را میشکند. بنابراین در این سناریو امکان تعریف پرتاب سنگ توسط سارا به عنوان علت شکسته شدن بطری با استفاده از استدلال مبتنی بر خلاف واقع وجود ندارد. هالپرن ۵۰ و پرل ۵۱ برای حل کردن مشکلاتی از این دست، تعریف جدیدی از علت واقعی [۴] ارائه کردند. مدل ارائه شده توسط آنها به دلیل اینکه مبنای ریاضی دارد امکان استفاده از آن را در آنالیز و تحلیل سیستمهای محاسباتی فراهم می کند. به همین دلیل این تعریف در مقالات زیادی در حوزهی دانش کامپیوتر مورد استفاده قرار گرفته است. برای تعریف علت واقعی ابتدا برخی مفاهیم اولیه مورد استفاده در این تعریف توضیح داده می شوند. به صورت کلی فرض می شود که دنیای مورد تحلیل توسط تعدادی متغیر تصادفی مدل شده است. اگر Xیک متغیر تصادفی باشد، یک رو بداد به شکل X=x تعریف می شود. برخی از این متغیرها بر روی یکدیگر تاثیر گذارند. این وابستگیها در قالب مجموعهای از معادلات ساختاری ۵۲ مدل می شوند. هر یک از این معادلات در واقع یک مکانیزم یا قانون مشخص در این دنیا را مدل می کنند. متغیرها به دو دسته درونی <sup>۵۳</sup> و برونی <sup>۵۴</sup> تقسیم می شوند. متغیرهای برونی متغیرهایی در نظر گرفته می شوند که مقدار آنها توسط عواملی که درون مدل نیستند تعیین می شوند. بنابراین در مدل فرض میشود که مقدار این متغیرها از قبل مشخص است. اما متغیرهای درونی متغیرهایی هستند که مقدار آنها بر S = (U, V, R) مدل یک سهتایی میشود. به صورت دقیق تر، امضای ۵۵ یک مدل یک سهتایی میشود. است که در آن  ${\cal U}$  مجموعهی متغیرهای بیرونی  ${\cal V}$  مجموعهی متغیرهای درونی و  ${\cal R}$  دامنهی مقادیر ممکن برای هر یک از متغیرها را مشخص می کند. در این مدل فرض می شود که مجموعهی متغیرهای درونی محدود است. مدل علی بر روی یک امضای  $\mathcal{S}$  یک دوتایی  $\mathcal{M} = (\mathcal{S}, \mathcal{F})$  است که در آن  $\mathcal{F}$  به هر متغیر داخلی  $\mathcal{S}$  یک تابع اختصاص می دهد. هر تابع، معادله ی یک متغیر را  $F_X: (\times_{U\in\mathcal{U}}\mathcal{R}(U)) \times (\times_{Y\in\mathcal{V}-\{X\}}\mathcal{R}(Y)) o \mathcal{R}(X)$ به ازای مقادیر تمام متغیرهای دیگر مشخص می کند. به عنوان مثال اگر فرض کنیم Y+U=Y+U اگر  $F_X(Y,Z,U)=1$  اگر داشته باشیم Y= au,U= au آنگاه مقدار X برابر ۵ خواهد شد. این معادلات امکان تفسیر آنها بر اساس شرایط خلاف واقع را می دهند. به عنوان مثال در همین مدل اگر فرض کنیم که U=u می توانیم نتیجه بگیریم که اگر مقدار متغیر Y برابر ۴ باشد آنگاه مستقل از اینکه مقدار بقیهی متغیرها در دنیای واقعی چه مقداری دارند، مقدار متغیر X برابر Y + Y خواهد بود که به صورت (X = u + Y)(X = u + Y) نوشته می شود. توابع ذکر

<sup>&</sup>lt;sup>50</sup>Halpern

<sup>&</sup>lt;sup>51</sup>Pearl

<sup>&</sup>lt;sup>52</sup>Structural Equations

<sup>&</sup>lt;sup>53</sup>Endogenous

<sup>&</sup>lt;sup>54</sup>Exogenous

<sup>&</sup>lt;sup>55</sup>Signature

شده فقط برای متغیرهای درونی تعریف میشوند و همانطور که پیش تر اشاره شد، برای متغیرهای بیرونی تابعی تعریف نمی شود و فرض می شود که مقدار آنها از قبل مشخص شده است.

مثال ۱.۶.۲. یک جنگل را در نظر بگیرید که می تواند توسط رعد و برق یا یک کبریت رها شده دچار آتش سوزی شود. برای مدل کردن این سناریو از سه متغیر بولی <sup>۵۶</sup> استفاده می کنیم:

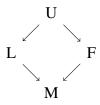
- متغیر F که اگر جنگل دچار آتش سوزی شود مقدار آن درست است و در غیر این صورت مقدار آن غلط است
  - متغیر L که اگر رعد و برق اتفاق افتاده باشد مقدار آن درست است و در غیر این صورت غلط است
- متغیر M که اگر یک کبریت در جنگل رها شده باشد مقدار آن درست است و در غیر این صورت غلط است

<sup>&</sup>lt;sup>56</sup>Boolean

<sup>&</sup>lt;sup>57</sup>Sub-Model

<sup>&</sup>lt;sup>58</sup>Intervention

معادلات را حل کند. در مدل علی یک بردار از مقادیر متغیرهای برونی  $\bar{u}$  یک همبافت و نامیده می شود. در مدلهای بازگشتی به ازای یک همبافت مشخص همیشه یک راه حل یکتا برای تمامی معادلات مدل وجود دارد. در ادامه فرض می شود که مدل ها بازگشتی هستند. تعمیم مدل علی برای مدلهای غیربازگشتی در [\*] توضیح داده است. برای یک مدل می توان یک شبکه ی علی ترسیم کرد. این شبکه یک گراف جهت دار است که به ازای هر متغیر یک گره در آن وجود دارد و یک یال بین دو گره وجود دارد اگر تابع متغیر دوم به متغیر اول وابسته باشد. به عنوان مثال شکل زیر شبکه ی علی مثال ۱.۶.۲ را نشان می دهد:



در ادامه برای سادگی رسم شبکهی علی، متغیرهای برونی را از آنها حذف میکنیم.

#### ۱.۶.۲ علت واقعی

در ادامه فرمولهای لازم برای تعریف علت واقعی توصیف می شوند. اگر  $\mathcal{S} = (\mathcal{U}, \mathcal{V}, \mathcal{R})$  یک امضا باشد  $[Y_1 \leftarrow y_1, ..., Y_k \leftarrow y_k] \varphi$  فرمول  $X \in \mathcal{V}, x \in \mathcal{R}(X)$  فرمول که در آن:

- یک ترکیب بولی از رویدادهای بدوی است  $\varphi$ 
  - متغیرهای متمایز در  $\mathcal{V}$  مستند  $Y_1,...,Y_k$ 
    - $y_i \in \mathcal{R}(Y_i)$  •

این فرمول به صورت خلاصه به شکل  $\varphi$   $[\vec{Y} \leftarrow \vec{y}] \varphi$  نوشته می شود و اگر  $\phi$  باشد آنگاه به صورت خلاصه به شکل  $\phi$  نوشته می شود. به صورت شهودی یک فرمول به شکل  $\phi$  بیان می کند که در شرایط خلاف واقع ای که در آن

<sup>&</sup>lt;sup>59</sup>Context

<sup>&</sup>lt;sup>60</sup>Prime Event

<sup>&</sup>lt;sup>61</sup>Basic Causal Formula

مقادیر  $\vec{y}$  به متغیرهای  $\vec{Y}$  اختصاص داده شده است فرمول  $\varphi$  برقرار است. یک فرمول علی به صورت یک ترکیب بولی از فرمولهای علی پایه تعریف می شود. برقراری فرمول علی  $\psi$  در مدل M تحت همبافت  $\vec{u}$  را به صورت بولی از فرمولهای علی پایه تعریف می شود. برقراری فرمول علی  $\psi$  در مدل  $(M, \vec{u}) = \vec{v}$  نشان می دهیم. به عنوان مثال مثال  $(M, \vec{u}) = \vec{v}$  برابر  $(M, \vec{u}) = \vec{v}$  تحت همبافت  $\vec{u}$  برابر  $\vec{v}$  باشد.

تعریف ۲.۶.۲. فرمول  $\vec{X}=\vec{x}$  علت واقعی  $\varphi$  ( که تاثیر  $\vec{\gamma}$  نامیده می شود) در  $(M,\vec{u})$  است اگر شرایط زیر برای آن برقرار باشد:

$$(M, \vec{u}) \vDash (\vec{X} = \vec{x}) \land \varphi$$
 .

۲. یک افراز مانند  $(\vec{x}, \vec{w}')$  از مجموعهی متغیرهای  $\mathcal{V}$  با شرط  $\vec{Z} \subseteq \vec{Z}$  و مقادیر  $(\vec{x}, \vec{w}')$  برای متغیرهای ۲. یک افراز مانند  $(\vec{x}, \vec{w}')$  از مجموعهی متغیرهای  $\vec{X} = \vec{Z} = \vec{z}^*$  و شرایط زیر را برآورده کند:

$$(M, \vec{u}) \models [\vec{X} \leftarrow \vec{x}', \vec{W} \leftarrow \vec{w}'] \neg \varphi$$
 (1)

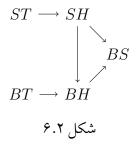
$$\forall \vec{W}' \subseteq \vec{W}, \vec{Z}' \in \vec{Z}. (M, \vec{u}) \vDash [\vec{X} \leftarrow \vec{x}, \vec{W}' \leftarrow \vec{w}', \vec{Z}' \leftarrow \vec{z}^*] \varphi \ (\bigcirc)$$

۳.  $\vec{X}$  مینیمال باشد.

در این تعریف شرط اول بیان می کند که علت و تاثیر هر دو در شرایط واقعی برقرار هستند. شرط دوم به دنبال پیدا کردن شرایطی است که تحت آن تاثیر به صورت غیر واقع به علت وابسته باشد. این شرایط متغیرهای  $\vec{W}$  و مقادیری مانند  $\vec{w}$  برای آنها هستند. شرط ۲.الف بررسی می کند که تحت شرایطی که توسط  $\vec{W}$  به وجود می آید اگر علت مقداری متفاوت از مقدار خود در همبافت واقعی داشته باشد اثر در مدل دیده نمی شود. شرط ۲.ب بررسی می کند که شرایط استفاده شده در ۲.الف عامل از بین رفتن اثر در ۲.الف نباشند. برای این منظور در شرایطی که علت مقدار واقعی خود را دارد در تمامی حالتهایی که متغیرهای شرایط می توانند داشته باشند بررسی می شود که اثر همچنان برقرار باشد. شرط سوم در واقع بیان می کند که زیر مجموعهای از علت وجود نداشته باشد که همز مان شرایط ۱ و ۲ را برقرار کند. در تعریف بالا  $(\vec{W}, \vec{w}', \vec{x}')$  یک شاهد  $\vec{x}$  بر اینکه  $\vec{x}$  علت  $\vec{y}$  است تعریف می شود.

<sup>&</sup>lt;sup>62</sup>Effect

<sup>&</sup>lt;sup>63</sup>Witness



#### ۲.۶.۲ ییدا کردن علت واقعی در مسائل

در ادامه مثال سارا و بهرام که در ابتدای این بخش ذکر شده بود را بررسی میکنیم. برای مدل کردن این مساله متغیرهای زیر را در نظر میگیریم:

- BT: پرتاب سنگ توسط بهرام
- BH برخورد سنگ بهرام به بطری
  - پرتاب سنگ توسط سارا ST:
- SH: برخورد سنگ سارا به بطری
  - $\bullet$  شکسته شدن بطری:BS

 مقدار BS تنها وابسته به مقدار ST و در نتیجه ST می شود. همچنین در این مدل BT = T علت شکسته شدن شیشه نیست. مثلا فرض کنید که شرایط ST شرایط ST را در نظر بگیریم. در این شرایط اگر مقدار شدن شیشه نیست. مثلا فرض کنید که شرایط ST هم غلط می شود. بنابراین شرط ۲.الف برقرار است. اما به ازای ST ST اختصاص یافته اما چون مقدار ST به مقدار آن در هم بافت واقعی برگر دانده می شود در نتیجه مقدار ST همچنان غلط می ماند.

مثال بالا نشان می دهد که این تعریف از علت واقعی برخی از مشکلات موجود در تعاریف ساده مبتنی بر خلاف واقع را برطرف می کند و می تواند توضیح مناسبی در برخی از این مثالها پیدا کند. نکته ای که باید به آن توجه شود این است که هنوز روش یا معیاری برای این که چه تعریفی از علت واقعی تعریف مناسب است و جود ندارد. تنها روش ممکن مقایسه تعاریف مختلف استفاده از آنها در مساله ها و سناریوهای مختلف و بررسی تطابق علت به دست آمده با استفاده از این تعریفها با شهود موجود از مساله است.

# فصل ۳

# مروری بر کارهای پیشین

#### ۱.۳ مقدمه

در این فصل با استفاده از مدل علی تعریف شده در فصل پیشین، علت نقض چند رسته از ویژگی ها در شبکه را مورد بررسی قرار می دهیم.

## فصل ۴

## روش و راه حل پیشنهادی

#### ۱.۴ مقدمه

در این فصل روش پیدا کردن علت خطا در شبکههای نرمافزاری توضیح داده می شود. در بخش اول معنای عبارات نت کت پویا با استفاده از ساختمان رویداد تعریف می شود. در بخش دوم یک مدل علی برای توصیف ساختمان رویداد مطرح می شود. در نهایت بخش سوم شامل استفاده از این روشها برای توضیح خطا در شبکههای نرمافزاری با استفاده از چند مثال بیان می شود.

## ۲.۴ معنای عبارات نتکت پویا در قالب ساختمان رویداد

در این بخش ابتدا شیوهی اعمال چند نوع عملیات برای ترکیب ساختمانهای رویداد تعریف می شود. سپس با استفاده از این عملیاتها معنای عبارات نت کت پویا توصیف می شود که برگرفته از [۸] می باشد. تعریف ۱.۲.۴. محدودیت فرض کنید  $E = (E, \#, \vdash)$  یک ساختمان رویداد باشد. به ازای یک مجموعهی ست: یا به A به A به A بک ساختمان رویداد به صورت زیر است:  $A \subseteq E$ 

$$E[A = (A, \#_A, \vdash_A)$$

که داشته باشیم:

$$X \subseteq Con_A \iff X \subseteq A \land X \in Con$$
  
 $X \vdash_A e \iff X \subseteq A \land e \in A \land X \vdash e$ 

تعریف ۲.۲.۴. فرض کنید  $E = (E, \#, \vdash)$  یک ساختمان رویداد و a یک رویداد باشد. ساختمان رویداد به گونهای تعریف می شود که داشته باشیم:  $aE = (E', \#', \vdash')$ 

$$E' = \{(0,a)\} \cup \{(1,e)|e \in E\},\$$

$$e'_0 \#' e'_1 \iff \exists e_0, e_1.e'_0 = (1,e_0) \land e'_1 = (1,e_1) \land e_0 \# e_1$$

$$X \vdash' e' \iff e' = (0,a) \text{ or } [e' = (1,e_1) \land (0,a) \in X \land \{e|(1,e) \in X\} \vdash e_1]$$

**تعریف ۲.۲.۴**. ساختمان رویداد بر چسبدار یک ساختمان رویداد بر چسبدار ۲ یک پنج تایی به شکل ⊢ (E, #, ⊢ است که در آن  $(E,\#,\vdash)$  یک ساختمان رویداد است، L یک مجموعه از بر چسبها (فاقد عنصر \*) است که در آن و l یک تابع به فرم l:E o L است که به هر رویداد یک برچسب اختصاص می دهد. یک ساختمان رویداد بر چسبدار را به اختصار به صورت (E, L, l) نشان می دهیم.

تعریف ۴.۲.۴. در یک ساختمان رویداد رابطهی ۱۷ را به صورت زیر تعریف می کنیم:

$$e \otimes e' \iff e \# e' \lor e = e'$$

<sup>&</sup>lt;sup>1</sup>Restriction

<sup>&</sup>lt;sup>2</sup>Labeled Event Structure

### ۱.۲.۴ ترکیب ساختمان رویدادهای برچسبدار

 $\alpha(\mathrm{E},L,l)$  . فرض کنید  $(\mathrm{E},L,l)$  یک ساختمان رویداد بر چسب دار باشد و  $\alpha$  یک بر چسب باشد.  $(\mathrm{E},L,l)$  یک ساختمان رویداد بر چسب دار به شکل  $(\alpha\mathrm{E},L',l)$  تعریف می کنیم که در آن  $L'=\{\alpha\}\cup L$  زا به صورت یک ساختمان رویداد بر چسب دار به شکل  $(\alpha\mathrm{E},L',l)$  تعریف می کنیم که در آن  $e'\in E'$  داریم:

$$l'(e') = \begin{cases} \alpha & \text{if } e = (0, \alpha) \\ l(e) & \text{if } e = (1, e) \end{cases}$$

تعریف ۴.۲.۴. فرض کنید ( $E_0$ ,  $E_0$ ,  $E_0$ ) و  $E_0$  = ( $E_0$ ,  $E_0$ ,  $E_0$ ) دو ساختمان رویداد برچسبدار باشند. مجموع این دو ساختمان رویداد باشیم:  $E_0$  +  $E_0$  این دو ساختمان رویداد برچسبدار باشید. ( $E_0$ ,  $E_0$ ) تعریف می کنیم که در آن داشته باشیم:

$$E = \{(0, e) | e \in E_0\} \cup \{(1, e) | e \in E_1\}$$

با استفاده از این مجموعه از رویدادها توابع  $E_k:E_k o E$  را به صورت زیر و به ازای  $k=\circ,1$  تعریف می کنیم:

$$\iota_k(e) = (k, e)$$

رابطهی تعارض را به گونهای تعریف میکنیم که داشته باشیم:

$$e\#e' \iff \exists e_0, e'_0.e = \iota_0(e_0) \land e' = \iota_0(e'_0) \land e_0 \#_0 e'_0$$

$$\bigvee \exists e_1, e'_1.e = \iota_1(e_1) \land e' = \iota_1(e'_1) \land e_1 \#_1 e'_1$$

$$\bigvee \exists e_0, e_1.(e = \iota_1(e_0) \land e' = \iota_1(e_1)) \lor (e' = \iota_1(e_0) \land e = \iota_1(e_1))$$

رابطهی فعالسازی را به گونهای تعریف میکنیم که داشته باشیم:

$$X \vdash e \iff X \in Con \land e \in E \land$$

$$(\exists X_0 \in Con_0, e_0 \in E_0.X = \iota_0 X_0 \land e = \iota_0(e_0) \land X_0 \vdash_0 e_0) \text{ or}$$

$$(\exists X_1 \in Con_1, e_1 \in E_1.X = \iota_1 X_1 \land e = \iota_1(e_1) \land X_1 \vdash_1 e_1)$$

و مجموعه ی برچسبها را به صورت  $L = L_{\circ} \cup L_{1}$  و تابع برچسبگذاری را به صورت زیر تعریف می کنیم:

$$l(e) = \begin{cases} l_0(e_0) & \text{if } e = \iota_0(e_0) \\ l_1(e_1) & \text{if } e = \iota_1(e_1) \end{cases}$$

تعریف ۷.۲.۴. فرض کنید که  $E_0 = (E_0, \#_0, \vdash_0, L_0, l_0)$  و  $E_0 = (E_0, \#_0, \vdash_0, L_0, l_0)$  دو ساختار رو بداد برچسبگذاری شده باشند. حاصلصرب آنها  $E_{\circ} \times E_{1}$  را به صورت یک ساختمان رویداد برچسبگذاری شده تعریف می کنیم که در آن رویدادها به صورت زیر تعریف می شوند:  $\mathbf{E} = (E, \#, \vdash, L, l)$ 

$$E_0 \times_* E_1 = \{(e_0, *) | e_0 \in E_0\} \cup \{(*, e_1) | e_1 \in E_1\} \cup \{(e_0, e_1) | e_0 \in E_0 \land e_1 \in E_1\}$$

با توجه به این مجموعه رویدادها توابعی به شکل  $i=\circ, 1$  تا تعریف می کنیم که به ازای  $i=\circ, 1$  داشته باشیم:  $e_i$  که پیش تر تعریف شد، به شکل زیر به باشیم:  $\pi_i(e_{\circ},e_{1})=e_{i}$ ازای تمامی رویدادهای  $e, e' \in E$  توصیف می کنیم:

$$e \otimes e' \iff \pi_0(e) \otimes_0 \pi_0(e') \vee \pi_1(e) \otimes_1 \pi_1(e')$$

رابطهی فعالسازی را به صورت زیر تعریف میکنیم:

 $X \vdash e \iff X \in Con \land e \in \mathcal{E} \land$ 

 $(\pi_0(e) \text{ defined } \Rightarrow \pi_0 X \vdash_0 \pi_0(e)) \land (\pi_1(e) \text{ defined } \Rightarrow \pi_1 X \vdash_1 \pi_1(e))$ 

مجموعهی برچسبهای حاصلضرب را به صورت زیر تعریف می کنیم:

 $L_0 \times_* L_1 = \{(\alpha_0, *) | \alpha_0 \in L_0\} \cup \{(*, \alpha_1) | \alpha_1 \in L_1\} \cup \{(\alpha_0, \alpha_1) | \alpha_0 \in L_0 \land \alpha_1 \in L_1\}$ 

در انتها تابع برچسبگذاری را به صورت زیر تعریف می کنیم:

$$l(e) = (l_0(\pi_0(e), l_1(\pi_1(e))))$$

 $\Lambda$  کنید  $\Lambda$  نور نید که  $E = (E,\#,\vdash,L,l)$  یک ساختمان رویداد برچسبدار باشد. فرض کنید  $E = (E,\#,\vdash,L,l)$  فرض کنید  $E = (E,\#,\vdash,L,l)$  فرض کنید  $E = (E,\#,\vdash,L,l)$  باشد. محدودیت  $E = E[\Lambda]$  به E = E[L] به شکل یک ساختمان رویداد برچسبگذاری شده به شکل E = E[L] به در آن E = E[L] که در آن E = E[L] به دامنه E

#### ۲.۲.۴ معنای عبارات نت کت پویا در قالب ساختمان رویداد برچسبدار

در ادامه چگونگی تعریف معنا  $^{7}$  برای عبارتهای نت کت پویا بیان می شود. در نت کت پویا رفتار عبارتهای نت کت فقط به صورت انتها به انتها در نظر گرفته می شوند. با توجه به همین موضوع در ادامه قسمتی از نت کت پویا مورد استفاده قرار می گیرد که عبارتهای نت کت به صورت نرمال در آن ظاهر می شوند. اگر فرض کنیم که مجموعه ی فیلدها  $\alpha = f_1 = n_1...f_k = n_k$  به صورت  $\alpha = f_1 = n_1...f_k = n_k$  و یک اختصاص کامل  $\alpha = f_1 = n_1...f_k = n_k$  تعریف می شود. می گوییم یک عبارت  $\alpha = f_1 = n_1...f_k \leftarrow n_k$  به صورت  $\alpha = f_1 = n_1...f_k \leftarrow n_k$  به صورت  $\alpha = f_1 = n_1...f_k \leftarrow n_k$  به صورت  $\alpha = f_1 \leftarrow n_1...f_k \leftarrow n_k$  به صورت  $\alpha = f_1 \leftarrow n_1...f_k$  به صورت  $\alpha = f_1 \leftarrow n_1...f_k$  به صورت  $\alpha = f_1 \leftarrow n_1...f_k$  به صورت  $\alpha = f_1 \leftarrow n_1...f_k$ 

<sup>&</sup>lt;sup>3</sup>Semantic

<sup>&</sup>lt;sup>4</sup>Complete Test

<sup>&</sup>lt;sup>5</sup>Complete Assignment

فرم نرمال است اگر به شکل  $\sigma_{\alpha\cdot\pi\in\mathcal{A}}$  باشد که داشته باشیم  $\sigma_{\alpha\cdot\pi\in\mathcal{A}}$  . در عبارت قبل  $\sigma_{\alpha\cdot\pi\in\mathcal{A}}$  مدل است اگر به شکل  $\sigma_{\alpha\cdot\pi\in\mathcal{A}}$  باشد که داشته باشیم  $\sigma_{\alpha\cdot\pi\in\mathcal{A}}$  به ازای هر عبارت  $\sigma_{\alpha\cdot\pi\in\mathcal{A}}$  یک عبارت زبانی  $\sigma_{\alpha\cdot\pi\in\mathcal{A}}$  می باشد. بر اساس لم ۵ در [۲] به ازای هر عبارت  $\sigma_{\alpha\cdot\pi\in\mathcal{A}}$  یک عبارت  $\sigma_{\alpha\cdot\pi\in\mathcal{A}}$  به فرم نرمال وجود دارد که داشته باشیم:  $\sigma_{\alpha\cdot\pi\in\mathcal{A}}$  به فرم نرمال وجود دارد که داشته باشیم:

در ادامه از گرامر زیر برای توصیف عبارات شبکه استفاده میکنیم:

 $F := \alpha \cdot \pi$ 

 $D := \perp |F;D|x?F;D|x!F;D|D \parallel D|D \oplus D$ 

بیانگری  $^2$  گرامر بالا همچنان به اندازه ی نت کت پویا است. در ادامه فرض کنیم که A مجموعه ی الفبا شامل تمامی حروف به شکل  $\alpha \cdot \pi, x$ ?  $\alpha \cdot \pi, x$  باشد و داشته باشیم  $\alpha \in A$  معنای عبارتهای بر روی زبان را به صورت زیر تعریف می کنیم:

$$[\![\bot]\!] = (\varnothing, \varnothing)$$
$$[\![\alpha; t]\!] = \alpha([\![t]\!])$$
$$[\![t_1 \oplus t_2]\!] = [\![t_1]\!] + [\![t_2]\!]$$
$$[\![t_1 \parallel t_2]\!] = [\![t_1]\!] \times [\![t_2]\!]$$
$$[\![\delta_L(t)]\!] = [\![t]\!] [\![\mathcal{A} \setminus L]\!]$$

### ۳.۴ مدل على براى ساختمان رويداد

در ادامه نحوهی توصیف یک ساختمان رویداد در قالب یک مدل علی را بیان می کنیم.

فرض کنیم که  $(E=(E,\#,\vdash)$  یک ساختمان رویداد باشد. مدل علی این ساختمان رویداد را به صورت  $E=(E,\#,\vdash)$  تعریف می کنیم که در آن  $S=(\mathcal{U},\mathcal{V},\mathcal{R})$  در این مدل فرض می کنیم همه ی متغیرها از نوع بولی هستند. همچنین در این مدل متغیر برونی در نظر نمی گیریم بنابراین داریم  $\mathcal{U}=\emptyset$ . اگر فرض کنیم مجموعه بولی هستند.

<sup>&</sup>lt;sup>6</sup>Expressiveness

رویدادها به صورت زیر تعریف می کنیم:  $E = \{e_1, e_7, ..., e_n\}$  باشد مجموعهی متغیرهای درونی را به صورت زیر تعریف می کنیم:

$$\mathcal{V} = \{ C_{e_i, e_j} | 1 \le i < j \le n.e_i \in E \land e_j \in E \}$$

$$\cup \{ EN_{s, e} | s \in \mathcal{P}(E), e \in E.e \notin s \}$$

$$\cup \{ M_{s, e} | s \in \mathcal{P}(E), e \in E.e \notin s \} \cup \{ PV \}$$

به صورت شهودی به ازای هر عضو از رابطه های +,+,+ یک متغیر درونی در نظر می گیریم که درست بودن این متغیر به معنای وجود عنصر منتاظر با آن در رابطه است.

به ازای x < y نمایش می دهیم به صورت زیر تعریف x < y را که با x < y توسط x > y پوشیده شدن x < y به ازای می کنیم:

$$x \subseteq y \land x \neq y \land (\forall z.x \subseteq z \subseteq y \Rightarrow x = z \text{ or } y = z)$$

همچنین به ازای هر متغیر  $X \in \mathcal{V}$  بردار  $\mathcal{V}_X$  را بردار شامل همهی متغیرهای درونی به غیر از X تعریف می کنیم. با استفاده از این تعاریف توابع متغیرهای درونی را به صورت زیر تعریف می کنیم:

$$F_{C_{e,e'}}(\vec{V}_{C_{e,e'}}) = \begin{cases} true & \text{if } e\#e' \\ false & \text{otherwise} \end{cases}$$

$$F_{M_{s,e}}(\vec{V}_{M_{s,e}}) = \begin{cases} Min(s,e) \wedge Con(s) & \text{if } s \vdash_{min} e \\ false & \text{otherwise} \end{cases}$$

$$F_{EN_{s,e}}(\vec{V}_{EN_{s,e}}) = \left(M_{s,e} \lor \left(\bigvee_{s' < s} EN_{s',e}\right)\right) \land Con(s)$$

<sup>&</sup>lt;sup>7</sup>Covering

که در آنها داریم:

$$Con(s) = \left( \bigwedge_{1 \le j < j' \le n \land e_j, e_{j'} \in s} \neg C_{e_j, e_{j'}} \right)$$

$$Min(s, e) = \left( \bigwedge_{s' \subseteq E. (s' \subseteq s \lor s \subseteq s') \land e \notin s'} \neg M_{s', e} \right)$$

فرض کنید که  $\mathbb E$  مجموعهی تمامی سه تاییها به فرم  $(E,\#',\vdash')$  باشد که داشته باشیم:

$$\#' \subseteq E \times E$$

$$\vdash' \subseteq \mathcal{P} \times E$$

یک تابع به فرم  $\mathbb{E}(V) \to \mathbb{E}(V)$  تعریف می کنیم که به صورت شهودی ساختمان رویداد حاصل یک تابع به فرم  $\mathbb{E}(V) \to \mathbb{E}(V)$  تعریف می کنیم  $\mathbb{E}(V) \to \mathbb{E}(V)$  مقدار فعلی متغیرها در مدل علی را به دست می دهد. فرض کنیم  $\mathbb{E}(V)$  برداری شامل مقادیر متغیرهای  $\mathbb{E}(V)$  باشد. به ازای هر متغیر مانند  $\mathbb{E}(V)$  مقدار آن در  $\mathbb{E}(V)$  بنمایش می دهیم. تابع  $\mathbb{E}(V)$  را به گونهای تعریف می کنیم که اگر  $\mathbb{E}(V)$  از  $\mathbb{E}(V)$  آنگاه داشته باشیم:

$$\forall e, e' \in E.e \#'e' \land e' \#'e \iff \vec{v}(C_{e,e'}) = T$$

$$\forall s \in \mathcal{P}(E), e \in E.s \vdash' e \iff \vec{v}(EN_{s,e}) = T$$

در نهایت فرض می کنیم که رفتار ناامن <sup>۸</sup> سیستمی که در قالب ساختمان رویداد مدل شده است، در قالب تابع متغیر PV توصیف شده است و در صورتی که رفتار ناامن در سیستم وجود داشته باشد مقدار آن درست و در غیر این صورت غلط است. با استفاده از مدل علی که به این شکل توصیف شود برای پیدا کردن علت خطا کافی است علت واقعی PV = T را در مدل علی و مطابق تعریف علت واقعی پیدا کنیم.

<sup>&</sup>lt;sup>8</sup>Unsafe Behavior

### فصل ۵

### نتايج

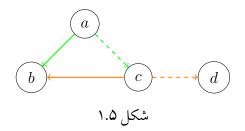
#### ۱.۵ مقدمه

در این فصل با استفاده از مدل علی تعریف شده در فصل پیشین، علت نقض چند رسته از ویژگی ها در شبکه را مورد بررسی قرار می دهیم.

### ۵.۲ آنالیز ویژگیهای شبکه

در ادامه فرض می کنیم که فیلد sw در همه ی توصیفهای نت کت پویا وجود دارد. همچنین برای ساده تر شدن توصیفها از اصل زیر استفاده می کنیم:

$$x \rightarrow y \triangleq sw = x \cdot sw \leftarrow y$$



#### ۱.۲.۵ لیست سیاه

ویژگی لیست سیاه، یک لیست سیاه از مکانهایی در شبکه وجود دارد که نباید در شبکه به آنها دسترسی d در وجود داشته باشد [v] به عنوان مثال شبکهی رسم شده در شکل v را در نظر بگیرید. در این شبکه سوییچ v در لیست سیاه قرار دارد، بنابراین در هیچ لحظه نباید از v که ورودی شبکه است در دسترس باشد. در شبکهی بالا ابتدا مسیرهایی که با خط پررنگ مشخص شده اند وجود دارند. در ادامه هر یک از مسیرها با مسیرهای خط چین جایگزین می شوند. فرض کنید به روز رسانی این مسیرها توسط دو پردازه همروند انجام می شود. واضح است که اگر هر دوی این به روز رسانی ها انجام شوند دسترسی به سوییچی که در لیست سیاه قرار دارد ممکن می شود. اکنون فرض کنید که از عبارات زیر برای توصیف این شبکه در نت کت پویا استفاده کنیم:

$$P = p!1$$

$$Q = q!1$$

$$N = F \oplus p?1; N_p \oplus q?1; N_q$$

$$N_p = F_p \oplus q?1; F_{pq}$$

$$N_q = F_q \oplus p?1; F_{pq}$$

$$F = ab \oplus cb$$

$$F_p = ac \oplus cb \oplus ab$$

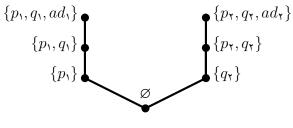
$$F_{pq} = ac \oplus cd \oplus ad$$

$$SDN = \delta_{\mathcal{L}}(N \parallel P \parallel Q)$$

$$\mathcal{L} = \{p!1, p?1, q?1, q?1\}$$

در توصیف بالا امکان اجرای هر دو به روز رسانی وجود دارد. اکنون از مدل علی این توصیف استفاده می کنیم تا علت خطا را در آن پیدا کنیم. برای توصیف مدل علی این شبکه لازم است تا ابتدا ویژگی را در قالب تابع متغیر

<sup>&</sup>lt;sup>1</sup>Blacklist



شکل ۲.۵

توصیف کنیم. برای این مثال تابع را به صورت زیر تعریف می کنیم: PV

$$F_{PV}(\vec{V}_{PV}) = \exists c \in \mathcal{F}(ES(\vec{v})). \exists e \in c.l(e) = ad$$

تابع بالا رفتار نا ایمن را حالتی تعریف می کند که در آن امکان ارسال بسته از a به d وجود داشته باشد.

ad که در آن تمام حالتهایی که ad که در آن تمام حالتهایی که که در آن تمام حالتهایی که که که در آن تمام حالتهایی که که گابل دسترس است وجود دارد. با استفاده از مدل علی در این مثال می توانیم  $C(p_1,q_1)=F$  را به عنوان یک علت برای نقض ویژگی لیست سیاه بیان معرفی کنیم در صورتی که از  $C(p_1,q_1),T,T)$  به عنوان شاهد استفاده کنیم.

## فصل ۶

# جمعهبندی و کارهای آینده

#### ۱.۶ مقدمه

در این فصل با استفاده از مدل علی تعریف شده در فصل پیشین، علت نقض چند رسته از ویژگی ها در شبکه را مورد بررسی قرار می دهیم.

### مراجع

- [1] Anderson, Carolyn Jane, Foster, Nate, Guha, Arjun, Jeannin, Jean-Baptiste, Kozen, Dexter, Schlesinger, Cole, and Walker, David. Netkat: Semantic foundations for networks. *Acm sigplan notices*, 49(1):113–126, 2014. 6
- [2] Caltais, Georgiana, Hojjat, Hossein, Mousavi, Mohammad, and Tunc, Hunkar Can. Dynetkat: An algebra of dynamic networks. *arXiv preprint arXiv:2102.10035*, 2021. 13, 34
- [3] Foerster, Klaus-Tycho, Schmid, Stefan, and Vissicchio, Stefano. Survey of consistent software-defined network updates. *IEEE Communications Surveys & Tutorials*, 21(2):1435–1461, 2018. 6
- [4] Halpern, Joseph Y. and Pearl, Judea. Causes and explanations: A structural-model approach, part i: Causes. *arXiv:cs/0011012*, Nov 2005. arXiv: cs/0011012. 21, 23
- [5] Kozen, Dexter. Kleene algebra with tests. *ACM Transactions on Programming Languages and Systems (TOPLAS)*, 19(3):427–443, 1997. 6
- [6] McKeown, Nick, Anderson, Tom, Balakrishnan, Hari, Parulkar, Guru, Peterson, Larry, Rexford, Jennifer, Shenker, Scott, and Turner, Jonathan. Openflow: enabling innovation in campus networks. *ACM SIGCOMM computer communication review*, 38(2):69–74, 2008. 6
- [7] Reitblatt, Mark, Foster, Nate, Rexford, Jennifer, Schlesinger, Cole, and Walker, David. Abstractions for network update. *ACM SIGCOMM Computer Communication Review*, 42(4):323–334, 2012. 38
- [8] Winskel, Glynn. *Event structures*, volume 255 of *Lecture Notes in Computer Science*, page 325–392. Springer Berlin Heidelberg, Berlin, Heidelberg, 1987. 18, 29

# واژهنامهٔ فارسی به انگلیسی

# واژهنامهٔ انگلیسی به فارسی

### **Abstract**

This thesis studies on writing projects, theses and dissertations using tehran-thesis class. It  $\dots$ 

**Keywords** Writing Thesis, Template, LATEX, XAPersian



University of Tehran
College of Engineering
Faculty of Electrical and
Computer Engineering



# Explaining Failures in Software-Defined Networks Using Casual Reasoning

A Thesis submitted to the Graduate Studies Office In partial fulfillment of the requirements for The degree of Master of Science in Computer Engineering - Software Engineering

By:

Amir Hossein Seyhani

**Supervisors:** 

Dr. Hossein Hojjat and Dr. Mohammad Reza Mousavi

Advisor:

**First Advisor** 

September 2022